

5. *Сергій Гальчак*. Словом і багнетом: журналісти Вінниччини у Другій світовій війні / Сергій Гальчак / 3-є вид., доповн., переробл. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2016. – 136 с.

6. *Вінниччина журналістська* / Автор-упорядник В. Лисенко. – Вінниця, 2010. – 318 с.

Володимир КОЛЕСНИК

ВОЛОДИМИР ЛИСЕНКО – ЛІТОПИСЕЦЬ ЖУРНАЛІСТИКИ ВІННИЧЧИНИ

*«Скромність є матір'ю великих діянь»
(Оноре де Бальзак).*

Мабуть, не знайдеться на всій Україні другої такої книги, де про журналістів всієї області і працюючих нині, і тих, хто відійшов у вічність, було б написано так гарно, з таким теплом, сердечністю і любов'ю. Ця книга – громадсько-популярний довідник «Вінниччина журналістська» – плід багаторічної роботи Володимира Григоровича Лисенка, який майже 20 років працював відповідальним секретарем, а потім головою Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України.

Він народився 18 червня 1939 року в смт Муровані Курилівці, навчався у місцевій середній школі. Про його родину відомо дуже мало. Рідних братів і сестер у нього не було. Його батько служив у міліції в Чернігівській області, а перед війною переїхав у Муровані Курилівці, де й одружився на колгоспниці Ганні. Він одним з перших був призваний на фронт, звідки не повернувся, пропав безвісти на полях Вітчизняної війни. Погорювавши над страшною звісткою про

батька, мати вийшла заміж вдруге і виховувала Володю в основному бабуся Євдокія, теж колгоспниця. Про своє бідне дитинство воєнних літ Володимир Григорович не любив згадувати, лише одного разу в хвилини сумного одкровення розповів мені, що саме бабуся Євдокія врятувала малого від наглої смерті, коли п'яний фашист кинув його, трирічного малюка, до вогнища. П'яні забави окупанта не пройшли безслідно, бо відтоді під час життєвих хвилювань у Володимира, навіть у дорослому віці, тремтів або й зовсім пропадав голос. До кінця своїх днів він завжди добрими, сердечними словами згадував свого вчителя Шуткевича, який першим повірив у його здібності і підтримав його працелюбність і талант. Мудрий вчитель не помилився.

Юнак без будь-яких протекцій поступає і в 1963 році успішно закінчує факультет журналістики Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Для передової української інтелігенції це був складний час. Будь-які прояви любові до українства прирівнювались до націоналізму і переслідувались. В цей час Василя Стуса виключили з аспірантури, по руках ходила знаменита праця Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?». Два роки Володимир Лисенко працював у редакції газети «Київський університет», був у числі молодих людей з передовими поглядами, за що й поплатився. Його, як прихильника ідей Івана Дзюби, було вислано за межі Києва і майже 15 років працівники КДБ пильно стежили, щоб жодна редакція не брала «неблагонадійного» на роботу. Саме тому в 1965 році він опиняється в Молдові, де працює коректором і літпрацівником Дондюшанської районної газети «Трибуна». В 1966 році переїхав до Вінниччини, де трудився спецкором і літпрацівником Погребищенської районної газети «Колос», інструктором Вінницького облвиконкому, контролером телерадіопрограм обласного телерадіокомітету.

В зв'язку з негласним гонінням КДБ та необхідності до-

бувати хліб насущний для сім'ї Володимиру Григоровичу довелось працювати інспектором-мистецтвознавцем у Художньому фонді України, а після скорочення штатів – уповноваженим по організації глядачів Вінницького театру ляльок. Проте, де б він не працював і куди б не кидала його доля, Лисенко не зламався від утисків, а постійно дописував у столичні та обласні газети і журнали, паралельно редагував багатотиражки, які в ті часи виходили в багатьох підприємствах та колгоспах. В цій напруженій копіткій роботі удосконалювалась його професійна майстерність, вигострювалось журналістське перо. В 1988 році Володимира Лисенка прийняли у члени Національної спілки журналістів України, а в серпні 1990 року колеги виявляють йому високе довір'я, обравши відповідальним секретарем Вінницької обласної організації НСЖУ. На цій посаді найяскравіше проявились його здібності організатора, журналіста і, щонайперше, – надійної людини і друга для більшості своїх колег. В 1991 році Володимир Григорович засновує газету обласної спілки журналістів «Південний Буг» і на громадських засадах стає її головним редактором. Як дорогу реліквію, я зберігаю один екземпляр цієї газети, подарований мені В. Г. Лисенком. Часопис був дуже цікавим, відзначався якісним бездоганним друком і піднімав важливі питання роботи не лише обласної спілки, але й журналістів багатьох куточків України. Недарма газета «Південний Буг» посіла почесне перше місце серед обласних часописів на Міжнародному фестивалі журналістики, який проходив у Ялті в 1996 році. В цьому ж році обласна спілка засновує журналістську премію ім. Олександра Гетьмана, відомого в Україні журналіста і правозахисника.

В колах журналістів-подолян Володимир Григорович мав величезний авторитет перш за все завдяки своїй скромності, порядності і постійній готовності в будь-яку годину прийти на допомогу. Він міг в скрутний для людини час поділитися останніми карбованцями, міг залишити здавалося б

невідкладні справи і добитися, щоб колегу з хворим серцем пролікували в обласній лікарні, міг віддати нужденному журналісту ключі від своєї однокімнатної квартири, а сам проживав тиждень або й місяць невідомо де. Я був неодноразовим свідком його безкорисливої допомоги людям, його чуйного серця. Недарма більшість колег, причому не тільки з числа молоді, лагідно називали його батьком.

В 2000 році Володимира Лисенка обирають головою Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України. На цій посаді він працював до кінця свого життя. Готуючи цей матеріал, я ознайомився з частиною численних публікацій Володимира Григоровича в обласній і центральній пресі лише за 2003 – 2008 роки. Мене здивувала і приємно вразила його обізнаність в різних сферах суспільного життя, його начитаність та вміння переконливо донести до читача прекрасні риси своїх героїв. А серед них були не лише кореспонденти і редактори районних газет, але й керівники підприємств, письменники і поети, спортсмени і артисти обласних театрів, вчені-медики і художники. З притаманним йому теплом і любов'ю він пише і про трудові колективи і про хороші книги, які тільки-що вийшли з друку і можуть стати в пригоді людям. Написав він і кілька художньо-документальних книг, зокрема про Героя України, голову ПОП «Радівське» с. Радівка Калинівського району Анатолія Пачевського. За свою активну журналістську діяльність Володимир Лисенко став лауреатом Всеукраїнського конкурсу «Золоте перо» в 2008 році, а наступного року був нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Понад десять років Володимир Григорович постійно працював над головною і найдорожчою своєю книгою – довідником-енциклопедією про журналістів Вінницької області. Цю унікальну книгу можна по праву назвати лебединою піснею його життя. Матеріали для неї він невтомно, по кру-

пинках, збирав в архівах і редакціях газет, до її творення уміло і терпеливо залучав не лише колег-журналістів, але й письменників, колишніх працівників газет, радіо і телебачення та просто небайдужих людей.

Ця книга ще багато років матиме велику енциклопедичну цінність, бо вона представляє собою цілісну картину нашого часу, в якому жили і творили понад 1200 журналістів-подолян. І не тільки вони. В останньому розділі книги «Газетним рядком: роки, події, факти» згадуються здобутки багатьох людей Вінниччини. Наведу лише один приклад. Добре пам'ятаю, як світилися щастям очі моєї вчительки Марії Федорівни Чекман, коли вона знайшла в цьому розділі коротеньку розповідь про себе, про своїх відомих учнів та внуків. Вона викупила для себе цю книгу через місцевих журналістів, а ксерокопії сторінки про неї надсилала своїм друзям, рідним та близьким. Бо хто б ще згадав у своїй книзі про скромну сільську вчительку української мови та літератури, як не Володимир Григорович Лисенко? Він щиро і безкорисливо любив людей і люди відповідали йому такою ж любов'ю.

За роки роботи Володимира Григоровича в обласній організації НСЖУ її ряди зросли майже вдвічі, щороку проводились конкурси журналістської майстерності, «круглі столи» із соціально-економічних проблем. Він був одним із ініціаторів відкриття у Вінницькому педагогічному університеті факультету журналістики. В останні дні свого життя Володимир Лисенко встиг передати частину своєї бібліотеки кафедрі журналістики ВДПУ, бо мріяв створити в університеті бібліотеку-музей вінницької журналістики.

За роки його роботи понад 50 працівників ЗМІ одержали звання «Заслуженого журналіста України», не одного з них рекомендував на присвоєння цієї високої нагороди і Володимир Григорович. На жаль, ніхто із нас, його колег і друзів, не обмовився про те, що сам він давно заслуговує на таку

відзнаку. У нашій країні посмертно присвоюють лише одне звання – «Героя України». Заслуженого журналіста, як і заслужених працівників інших сфер після смерті чомусь не присвоюють. Швидше всього ніхто навіть не задумувався про це. Проте, в свідомості всіх, хто знав Володимира Григоровича Лисенка він навічно Заслужений Журналіст і мурованокурилівчани можуть по праву гордитися своїм земляком. І дай Боже, щоб серед нас було побільше таких одержимих і чуйних людей, яким був він, тоді б і на всій Україні побільшало б тепла, добра і любові.

Несподівана звістка про відхід до вічності Володимира Лисенка 11 червня 2010 року застала мене в Київській лікарні. Зразу ж стисло серце і не заспокоїлось доти, поки в цей день не вилився вірш, яким я хочу закінчити розповідь про цю прекрасну, мужню людину.

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ЛИСЕНКА

*Незабутній Володю, сердечний Володю,
Я не вірю, що ми вже не стрінемось знов...
Плачуть наші серця, небо, душі, природа,
Стихли всі солов'ї із подільських дібров.*

*Незабутній Володю, сердечний Володю,
Наша пам'ять про тебе – святий оберіг.
Ти про нас піклувався до чулих мелодій,
Лиш ніколи себе одного не беріг.*

*Незабутній Володю, сердечний Володю,
Як нам не вистачатиме мужніх долонь...
Ти гартований був по козацькій породі,
Бо ж малого фашисти кидали в вогонь.*

Незабутній Володю, сердечний Володю,

*Стільки ти на землі встиг зробити добра!
Не вмістити його і в мільйон світлих лодій...
Ось чого нам навчатись у тебе пора.*

*Ти з обличчям простим і селянським, Володю,
А душа ніби сонечко чи діамант.
Так підтримать, як ти вмів, і мріяти годі,
Бо ж у кожного рідкісний бачив талант.*

*Як же холодно серцю в спекотному літі!...
Так всіх друзів укупі ніхто не збирав.
Ти живий, поки боремось ми на цьому світі.
Ти живий, бо ніколи добро не вмира.*

Джерела та література:

1. Лисенко Володимир Григорович (довідка) // Вінниччина журналістська. Автор-упорядник Володимир Лисенко. – Вінниця, 2010. – С. 129 – 130.

2. Лисенко Володимир Григорович (біографічна довідка) // Гальчак С. Д. Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: ХІХ – поч. ХХІ ст. / Вид. 2-е доп. – Вінниця, 2013. – С. 644.

3. Філін Олександр. «Так закінчилась епоха Лисенка» / Олександр Філін // Вінницька газета. – 2010. – 16 червня. – № 24. – С. 3.

4. Дмитрук Олександр. «Перо – це скальпель журналіста». (Інтерв'ю з головою Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України В. Г. Лисенком) / Олександр Дмитрук // Вінницька газета. – 2007. – 5 червня. – С. 3.

5. В. Лисенко. «Якою я бачу обласну організацію» / В. Лисенко // Південний Буг. – 1996. – Грудень. – № 133 – 136. – С. 8.

6. Олександр Михайлюта. «Ложа преси». Нариси, статті, інтерв'ю / Олександр Михайлюта. – Київ, 2002. – С. 237 – 239.